

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quàm vilis, & abiectus sit homo, qui mundana sectatur. Cap. x.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

ineft eis gratia, & neque gratia, sed error quidam, & seductio malitiæ mundi, quæ non diligere, sed potius odire ex corde præcipimur.]

Sicut autem loca incommoda, & rebus ad vitam transigendam necessariis destituta, solent esse infalubria, & malè sana, in quibus homines variis ægitudinibus afficiuntur: ita in sæculo vniuersis commodis ad virtutem vacuo, omnes mundani grauissimis morbis laborant. Nam vitia, & peccata quibus subiacent, quid nisi morbi, & ægrotationes sunt? Audi Isaiam hoc affirmantem. A planta pedis vsque ad verticem non est in eo sanitas. Vulnerus, & liuor, & plaga tumens, non est circumligata, nec curata medicamine, neque fota oleo.] Audiet & Prudentium, qui ita Beatum Laurentium præfecto vrbs loquentem introducit.

Isa. 1. 6.

Prud. l. 2.
Poristeph.
hym. 2.

*Quemuis tuorum diuitum,
Qui veste & ore præuies,
Magis probabo debilem,
Quam quis meorum est pauperum.
Hunc, qui superbit serico,
Quem curras inflatum vebit,
Hydrops aquosus, lucido
Tendit veneno intrinsecus:
At hic auarus contrahit
Manus recuruas, & volam
Plicans aduncis unguibus,
Laxare nervos non valet.
Istum libido fatida,
Per scorta tractum publica,
Luto & cloacis inquinat,
Dum spurca mendicæ stupra.
Quid illi feruens ambitus,
Sitiique honoris æstus,
Morsus ne anhelat febribus.
Atque igne venarum furis?
Quisquis tacendi intemperans
Silenda prius prodece,
Vexatur, & scalpiti iecur,
Scabiemque cordis sustinet:
Quid inuidorum pectorum
Sivimas retexam turgidas?
Quid purulenta, & liuida
Malignitatum vulnera?
Tu te ipse, qui Romam regis
Contemptor æterni Dei
Dum demonum fordes colis,
Morbo laboras regio.*

Hæc Prudentius, non minus verè, quàm eleganter: Isti enim omnes pestilentibus morbis laborant quos oportet fugere, ne nos contagio scelerum suorum inficiant. Sed proposito inter illos fatuitas erat ab ægris tam grauitè laborantibus præsidia sperare virtutis: quia æger & semimortuus non est idoneus auxilium præbere, sed magis ab aliis accipere.

Luc. 8. 7.

Est ergo mundus re vera omnibus bonis desertus, & hominibus vacuus, qui hoc nomine hominum digni censeantur. In his autem omnia alia deserti incommoda sunt comprehensa. Quis enim neget mundum locum esse sterilem, siquidem nec aratro compunctionis profcinditur, nec semina doctrinæ recipit, nec fructus operum bonorum producit? Quod si quando semen ei diuini verbi committitur, natum aret, quia non habet humorem; aut ab spinis sollicitudinum suffocatur, aut à volucribus aeris huius, id est, ab aduersariis nostris comeditur. Quis ambigat locum esse spinis, tribulisque referum? Nam & curæ, & tribulationes assiduæ, spinæ sunt, quæ miseram animam pungunt, atque dilacerant. Quis non videat frigori, ac æstui patere: æstus quippe est ardens amor

temporalium, quem Isidell ignem vocat consumente speciosa deserti & frigus, inordinata tristitia, quæ homines non assequentes, quæ volunt, contrahit, & vi meroris consumit. An non habitaculum bestiarum est, quod est domicilium peccatorum, & eorum hominum, qui (vt diximus) more bestiarum passionibus raptantur, & in eos, qui miseros cohibent, crudelitate desæuiunt? An non locus meticulosus, & inaquosus, in quo (vt dicitur in Deuteronomio) est serpens statim adurens, id est, immoderata cupiditas, & scorpio, id est, caro nostra blandiens, ac dispas, id est, Diabolus latenter percuciens, & nullæ omnino aquæ, quia res temporales haud quaquam sitim nostri cordis extinguunt? An denique non locus deuius, vbi mundani viam ciuitatis habitaculi minimè inueniunt? Vtinam vel viam haberet ipsum desertum (inquit Augustinus) Vtinam illuc homo incurrens, vel nosset, quia inde exiret. Non videt hominem ad solatium, non videt viam, qua careat deserto. Ergo ibi diuertit? Vtinam esset vel aqua, vnde reficeretur, qui inde non potest exire. In hoc igitur spiritali deserto, tam solitario, tam hominibus vacuo, tam periculis pleno, tam omnibus bonis destituito, non mirum, o anima mea, si non pepercit super te oculus, vt faceret tibi vnum de his, miseris tui Sapienter igitur fugisti desertum istud, feliciter in locum quietis, & pacis peruenisti, vbi sunt, qui te iuuent, ac foueant, qui te doceant, & induant, & ab imminetibus tueantur periculis.

Io. 1. 19.

Dmt. s.
15.

Jf. 1. 06. 4

Aug. P. 2.
62.

*Quàm vilis & abiectus sit homo, qui
mundana sectatur.*

CAPVT X.

OLENT pauperes, & nobilitatis, opum, ac amicorum præsidii destituti haberi contemptui, & ab omnibus sperni, irrideri, ac conculcari. Quia hæc est antiqua mundi consuetudo (ob quæ profecto solâ esse fugiendus) quod nemine propter seipsum diligit, aut honore afficit, sed propter diuitias, quas possidet, propter vestes, aut corporis amictum quo splendet, propter familiaritatē aut amicitia principū, in quam se ipsum insinuat, vel propter sodales, & amicos nobiles, quorum fauore, & potentia fulciatur. Hoc autem mundi malum, non solum diuina fide perfusi, mète sumus assequuti, sed ethnici quoque in magnam quandam ignorationem prolapsi, cognouerunt. Quare memoriæ proditum est, philosophum quemdam contemptibili habitu amictum à domo principis non sine irrisione repulsum, habitum vilem in alium pretiosum, ac splendidum commutasse. Quo indutus, cum statim non sine honore in palatium esset admissus, palliū, quod gestabat osculari cœpit, dicēs: Honorantem honoro, quia, quod virtus non potuit, vestis obrinuit.] Hanc verò mundanorum consuetudinem ignorantia subnixam, Dominus à cordibus suorum fidelium radicatus extirpare disposuit, cum dixit per Iacobū Apostolum. Si introierit in conuectum vestrum vir aureum anulum habens, in veste candida, introierit autem pauper in sordido habitu, & intendatis in eum, qui indutus est veste præclara, & dixeritis ei, tu sede hic bene, pauperi autem dicatis: tu sta illic, aut sede sub scabelo pedum meorum, nonne iudicatis apud vosmetipsos, & facti estis iudices cogitationum iniquarum?] Hæc oratione eos damnans, qui (quod attinet ad interiorem reuerentiam & æstima-

Iac. 1. 2.

tionem)

tionem)folius annuli,hoc est,simbria aurea in veste candida,quod erat nobilitatis insigne,rationem habent, & virtutem,atque vitæ innocentiam mendici hominis aspernantur. Si ergo. ò anima, aded pauper in sæculo, & omnium rerum indiga eras, vt nec aquam haberes,qua tuas sordes dilueres,nec lucem, qua iter æternitatis videres,nec pannos, quibus tuâ nuditatem obtegeres, neque aliquid aliud eorum, quæ necessaria sunt ad vitam secundum virtutem consecrandam, quia mundus vtique locus deserti, & solitudinis has opes proprias habere non potest, & si aliquid habet, aliunde emendicatum conquirat, quid mirum, si vilitatem, & ignominiam paupertatis comitem incurreris, eo ipso verissimam quod veram, & solam paupertatem sequitur, quæ sita est in defectu virtutis? Quid mirum si Dominus mala sæculi, & incommoda huius patriæ tuæ, in qua nata es, & educata, hac sententia concludat? Sed proiecta es super faciem terræ in abiectioe animæ tuæ, in die qua nata es.] Quæ enim in terra proiciuntur, & à suo possessore pro derelictis habentur, cum tamen seruare ea possit, vilissima sunt, & nihil æstimantur. Tu ergo proiecta super faciem mundi huius, & in tanta bonorum solitudine relicta, vilissima, & abiectissima eras reputanda. Si autem auces scire huius causam vilitatis, eam Dominus per prophetâ designat illis verbis: In abiectioe animæ tuæ, id est, propter iniquitates, & abominationes tuas, quibus fædabaris, & deformis, atque abominabilis efficiebaris in conspectu Dei tui.

Iam igitur huius vilitatis, & abiectiois causas singillatim expendamus, videbimusque quàm sit anima despicibilis, quæ mundo seruit, & rerum peritura- rum amoris subiicitur. Vna est ea, quam diximus, paupertas boni, vacuitasque virtutis. Sicut enim virtus seipsa est honore dignissima, & omnes in sui honorem, & venerationem inducit, ita vitium seipso est vilissimum, & abiectissimum, & vniuersos in sui contemptum & despectionem conuertit. Quare anima peccatis victa, vitiisque subiecta non potest in pretio haberi, sed abiecta reputari. Vnde Dominus apud Ieremiam: Quàm vilis facta es nimis, iterans vias tuas, & ab Ægypto confunderis, sicut confusa es ab Assur.] Profectò vilis, qui iterat vias suas, id est, peccata peccatis addit, quibus magis ac magis à sua dignitate discedit, & in maiorem miseriam declinat. Quæ ab Ægypto in Assyrios properans, & ab Assyriis in Ægyptios tendens, hoc est; ab his criminibus ad illa distugiens, neque in istis, neque in illis auxilium, aut tranquillitatem, sed confusionem, & conscientie propriæ cruciatum inueniet; donec suas arumnas agnoscat ad Dominum conuertatur, dicens: Vide, Domine, & considera, quoniam facta sum vilis.] Iure optimo, quæ multitudine iniquitatum suarum vilis facta est, voce sancti Iob, folio & stipula, rebus vilissimis, comparatur, cum ad Dominum inquit. Contra folium, quod vento rapitur, ostendis potentiam tuam, & stipulam siccam persequeris?] Quid est enim homo (ait Gregorius) nisi folium, qui videlicet in paradiso ab arbore cecidit? Quid est nisi folium, qui tentationis vento rapitur, & desideriorum flatibus leuatur? Mens quippe humana, quot tentationes paritur, quasi tot flatibus mouetur. Hanc enim plerumque ira perturbat, cum recedit ira, succedit inepta læticia, luxuriæ stimulis vrgetur, aestu auaritiæ longè lateque ad ambienda, quæ terrena sunt, tenditur. Aliquando hanc superbia cleuat, aliquando verò inordinatus timor in infimis deponit. Quia ergo tot tentationum flatibus eleuatur, & ducitur, rectè folio homo comparatur.

A Vnde bene quoque per Isaiam dicitur: Cecidimus quasi folium vniuersi, & iniquitates nostræ quasi ventus abstulerunt nos. Quasi ventus quippe nos iniquitas abstulit, quia nullo fixos virtutis pondere in vanam elationem leuauit. Bene autem post folium etiam stipula appellatur homo. Qui enim arbor fuit in conditione, folium à semetipso factus est in tentatione, sed post stipula apparuit in deiectione.] Et hæc quidem optimè.

Sed non tantum homo folio, & stipula comparatur, ob rationes ab hoc sanctissimo Doctores assignatas, sed quia sicut nihil est folio, & stipula vilius, ita nihil est homine mundano, & peccatis dedito, contemptibilius. Enim verò ad nihil vilis est, nisi vt igni detur cruciandus. Quod Dominus per Ezechielem testatur, sub metaphora ligni vitis, quod à vite præcisum, neque aptum est, vt ex eo fiat opus, aut fabricetur de eo paxillus, aut vt dependeat ex eo quodcumque vas: denique (vt inquit Angustinus) nullis agriculturalium vsibus prodest, nullis fabrilibus operibus deputatur.] Sic mundanus homo, neque accommodatus est, vt eum aliquis imitetur, neq; vt eius cura, & prouidentie committatur, neq; vt ex eo fiat aliquis vir sanctus, atque perfectus. Quod si aliquando fit, id non est peccatoris debitum, sed Dei miserentis donum, qui dixit: De tenebris lucem splendescere, & vocat ea, quæ non sunt, tamquam ea, quæ sunt. Meritò ergo res tam vilis, vt est peccator, proicitur, & super faciem terræ ab omnibus conculcandus dimittitur.

C Altera causa est, quia homo rebus sæculi inherens, passionibus sui cordis subiicitur, estque suorum affectuum mancipium. Si autem seruus eò vilior est, & despicibilior, quò viliori domino seruit, & in abiectioris heri transiit potestatem, quanta erit vilitas peccatoris, qui tot affectibus vanis obtemperat, & tam vilissimis dominis se submittit? Quanta calamitas eius, qui à sibi dominantibus ad contraria cogitur, & ad ea, quæ simul fieri non possunt, sæpius simul, & eodem tempore impellitur? Cupiditas iubet, vt parta custodiat: voluptas, vt in suum vsum, & vilitatem insumat, ira imperat, vt vlciscatur iniuriam, timor vetat, ne discrimen infamie, aut mortis incurrat. Miserum autem mancipium, tamquam inter duas vias constitutum, nescit qua pergat, aut cuius domini imperatum perficiat. Magna certè miseria animum contraria cupere, & veluti in saua tempestate positum, ventis contrariis agitari. Ided de impiis dictum est: Impij quasi mare seruës, quod quiescere non potest, & redundant fluctus eius in conculcationem, & lutum.] Magna hominis abiectio tam contemptibilibus heris seruire, & tam vanissimis desiderijs cruciari. Egregie dixit Laurentius Iustinianus cum isto homine loquens. Quid te vilius, quid contemptibilius, quem fames, litis, lassitudo, frigus, labor, calor, quies, peregrinatio, torpor atterunt: Quem diuitiæ extollunt, honores inflant, paupertas deiecit, successus demerit, odia vrunt, labores accendunt, libido inflammat, gula subigit, ira discepit, & omnium vitiorum rabies supplantat: Quem ignorantia cæcat, dolor affligit, tristitia deprimit, inepta læticia surripit, spes vana occidit, timorque seruilis interficit?] Quid mirum si homo tam vilis super terrâ proiciatur, & tamquam res nullius pretij, & ad nullum vsum apta, solus relinquatur?

D Sed præcipua causa, quare mundanus homo dicitur in terram proiectus, ea est, quia omnes cogitationes, & omnes affectus terræ habet affixos, & vniuersa eius, tum verba, tum opera terram sapiunt, & in res terrenas diriguntur. Quæmadmodum enim,

Isa. 64. 6.

Ezech. 15. 2. 3.

Aug. 37. 81. in Io. tom. 9.

1. Cor. 4. 6. Rom. 4. 17.

Isa. 57. 20.

Laur. in Iustin. de casto con. 1. c. 20.

Ezech. 16. 5.

Ierem. 2. 36.

Thren. 1. 11.

Iob. 13. 25. Greg. 11. mor. c. 22.

qui ex eminenti loco ad terram alliditur, manibus, & pedibus, & reliquis membris terram tangit, & puluere aspergitur, aut luto, sordibusque sedatur: sic rerum mundanarum sectator, vniuersis viribus animæ suæ, non aliud quam puluerem, & lutum amplectitur. An non huiusmodi homines cogitationes suas terræ habent affixas, si quidem de illis scriptum est: Oculos suos statuerunt declinare in terram? Non casu, aut perfunctorie: sed magno conatu, & tamquam rem ferid agendam, mentis oculos, cogitationes scilicet in terram defigunt. Similes illis iniquis iudicibus, qui declinauerunt oculos suos, vt non viderent cælum, neque recordarentur iudiciorum iustorum.] An non affectus terrestres habent, quorum Deus venter est (vt ait Paulus) & gloria in confusione ipsorum, qui terrena sapiunt? Quinam sunt isti (inquit Chrysolomus) nisi qui terrena curant? Edificemus domos. Vbi? in terra, inquit. Possideamus agros, in terra rursus. Acquiramus principatum, iterum in terra. Potiamur gloria, in terra quoque. Ditescamus, omnia in terra. Isti sunt, quorum Deus venter est; qui enim nihil rerum spirituum curant, sed hic omnia possident, & terrena ita curant, merito Deum ventrem habent, dicentes: Comedamus, & bibamus: cras enim moriemur.] An non verba istorum terrestria sunt, quorum os maledictione & amaritudine plenum est, & sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebāt, venenum aspidum sub labiis eorum? Quos si audias ex verbis, non Christi discipulos, sed iracundie seruos, cupiditatis vernas, libidinis amatores iudicabis.

Psal. 116.
11.

Dam. 13.
9.

Philip. 3.
19.
Chrysostomus.

1. Cor. 13.
32.

Psal. 133.
3.

Ber. ser. 1.
de aduentu.
111.

Dam. lib.
de Ba. e.
12.

An non tandem opera mundanorum ad terram retinent, qui (vt ait Bernardus) ommissis veris & salutaribus studiis, caduca potius & transitoria querunt? Hos merito confert cum illis, qui submersi periclitantur in aquis. Nam sicut isti omni conatu tenent, neque vlla ratione deserunt, quod primum occurrit manibus, licet tale sit, quod omnino prodesse non possit: ita miseri, insipientesque mundani, caduca, & peritura apprehendunt, magnaque contentione retinent, quibus haud dubie, neque naufragium effugient, neque saluare poterunt animas suas.

Hos igitur tam viles, tam despectos, & in terram, siue in terrenarum rerum desideria proiectos, mundus irridet, & illis tamquam aleis, aut tesseris ludit. Iam illos extollit, iam deiicit: nunc rebus secundis lætificat, postea successibus aduersis contristat, hodie bonis temporalibus implet, postera die pauperes, & vacuos derelinquit. Et in his omnibus vnus finis est insalutes mundanos decipere, & ac si essent trochi puerorum mutabilitatis scutica huc illicque agitare. Hunc mundi ludum, quo mundanis illudit, Ioannes Damascenus his verbis describit: Et est secundum veritatem odibilis iste mundus, & abominabilis: Nam quantacumque donat amicis suis, cum ira denuo diuipit ea, nudatosque omni bono, & confusione indutos, omnibusque grauibus prægruatos æternæ transmittit tribulationi. Quos modo exultat, subito vltima miseria humiliat, subdens eos pedibus omnium inimicorum suorum. Tales ergo gratiæ ipsius, talia sunt & dona. Inimicus enim est amicorum suorum, & hostis omnium, qui faciunt eius voluntatem. Discerpit crudeliter incumbentes super se, eneruat illos, qui confidunt in eo. Fædus posuit cum insipientibus, & promissiones falsas eis pollicitus est, ad hoc tantum, vt trahat eos ad se. Illis sibi acquiescentibus ingratus ipse, & fallax demonstratur, nihil eorum complendo, quæ promiserat. Hodie regem aliquem constituit, & cras seruitutis iugo supponit. Hodie multis affluentem bonis,

cras mendicantem reddit. Hodie coronam gloriae eius vertici imponit, sed vultum illius cras in terram deprimat. Hodie exornat collum illius splendidis gemmis, dignitatum torquibus, cras humiliat ferreis vincum compedibus. Amabilem hunc ad modicum omnibus facit, odibilem vero paulo post facit & abominabilem. Hodie lætificat, & cras lamentis eum & fletibus afficit. Qualem vero, & his finem imponit, audi. Habitatores gehennæ dilectores suos perficit miserissime.]

Ecce, ô anima, ludum mundi, quo te tamquam pila ludebat, & huc illicque versabat. Ad hoc proiecta videbaris super faciem terræ in abiectioe animæ tuæ, in die qua nata es, vt mutabilitati exposita in nulla re confiteres, neque securitatem inuenires. Merito ergo conata es, à puluere terra consurgere, & in locum sublimem, atque in altiore statum properare, in quo facile est ex istis, quæ numerauimus, malis euadere, & contraria bona, non sine gaudio, & tranquillitate possidere. Iam itaque liberata, viris sanctis te non solum vita, sed etiam actione gratiarum adiunge. Qui læti, & alacres canunt, Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium, laqueus contritus est, & nos liberati sumus, adiutorium nostrum in nomine Domini. Quemadmodum enim auicula, cauea aut laqueo soluta, libere volat, quouis appetitus animalis impulerit, & in arbore residens alacriter garrit, quasi aucupi, qui eam tenebat, insultans: ita isti sæculi liberati laqueis, & carcere sollicitudinam inanium exoluti, in horto sanctæ religionis confidentes, mandum, qui eos vincetos detinebat, irridet, affectibus in sublime volat, & Deum à quo se sentiunt in spiritus libertatem assertos, ingenti laudatione concelebrant.

Psal. 123.
7.

*Quod magnum bonum sit hæc omnia mala
sæculi effugisse per religiosam vitam.*

CAPVT XI.

I hæc ita sunt, sicut re vera sunt, nemo est qui non videat, magnum bonum, & præstantissimum Dei donum esse, ab his nos malis euasisse, & in religiosam vitam euolasse. Et quidem hoc diuinum beneficiū, non simplex, sed duplex est: Alterum, quod religiosi tantis malis eripimur, neque enim paruum bonum est carere malo, & præsertim tanto malo, quod cumulus omnium malorum esse videtur. Alterum vero quo contrariis bonis beneficiis que donatur. Duobus namque modis potest quis à naufragio eripi, vel à dura suorum hostium seruitute liberari: primum, si ex mediis fluctibus, vel ex cuneis hostium erutus in litore, vel in patria sua liber, sed nudus & pauper relinquitur. Secundo, si hostibus, vel procellis exemptus ad priorem dignitatem, vel maiorem euehatur, & magnis opibus cumuletur. In quo multo præstantius donum est, & sanè ex duobus beneficiis compactum: quorum vnum est ex procella, vel ex hostibus liberari, per se satis expectandum, quod aperta experientia demonstrat eorum, qui ex tempestate, non minus nudi, quam alacres euadunt, aut ex ergastulo liberi, sed tamen pauperes aufugiunt.

E

Alterum vero simul cum euasione periculi, opes nunquam habitas comparasse, & magnos honores, aut dignitates acquisisse. Ita profus nos in religiosa vita duo hæc beneficia recepimus, & quod mala sæculi intolerabilia effugimus, & quod bona ineffabilia, quæ nunquam in mentem nostram venerunt,